

Սյունյաց Երկիր

www.syuniacyerkir.am

ՀՈՐԵԶՆԱԲԹԻ, 15 ՀՈՒՆԻՍԻ 2015Թ.
№ 20 (363)

**...Խոսքի
շահույթունը
դաժեճագնում է
լսելիքի դեմ:**

ՆԵՐՍԵՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ

**Կաթի գնի
տարանուսներ.
հիմնավորված են,
թե՛ ոչ**

**Վերանայություն
արդյունաբերություն**

Էլեկտրաէներգիայի սակագնի բարձրացման հետ կապված հուզումները սովորում թողեցին տնտեսության ոլորտի (այս անգամ գյուղատնտեսության) հետ կապված ոչ նվազ կենսական հնչեղություն ունեցող մի խնդիր: Խոսքը գյուղացուց մթերվող կաթի գնի մասին է: Ամռան այս տարեշրջանում կաթի մթերման գինը բողբոջ ալիք է բարձրացրել: Չնայած ամիսներին կաթ մթերող ընկերությունները գյուղացուց կաթը գնում էին 150-170 դրամով: Գարնան վերջին ամսին գինը սրընթացորեն սկսեց իջնել, եւ այժմ 110 դրամ է առաջարկվում մեկ լիտր կաթի դիմաց: Գյուղացիների դժգոհության փաստարկն այն է, որ մեկ լիտր կաթն ավելի էժան է կես լիտր շշալցված ջրից: Թե՛ն պարզ է նաև, որ խնդիրը գյուղացու (կաթ արտադրողի) եւ ոչ թե պետական, այլ՝ մասնավոր ձեռնարկության միջև է, եւ պետությունը իրավասու է ոչ վաճառքի, ոչ էլ կաթի մթերման գին սահմանել:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ԻՍԱԽԱՆՅԱՆ. «Հիմնական նպատակս մեր ունեցած կադրերին արժանի փոխարինողներ գտնելն է»

Առողջադասություն

Առողջապահության ոլորտում իրականացվող ծրագրերի, համակարգում առկա խնդիրների, հիվանդանոցում կատարվելիք աշխատանքների մասին է զրույցը «Սիսիանի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ նորանշանակ տնօրեն, սրտաբան, բժշկական գիտությունների թեկնածու Սվետլանա Իսախանյանի հետ:

Էջ 3

Հանքարդյունաբերական ձեռնարկությունների արհմիությունների դերը պիտի վերանայել

ԵԱՀԿ երեւանյան գրասենյակի աջակցությամբ Սյունիքի մարզում իրականացվում է «Հանքարդյունաբերության աշխատավորների նորաստեղծ միության կարողությունների բարձրացում» ծրագիրը, որի շրջանակներում ստեղծվել է «Աշխատավորների իրավունքների պաշտպանության միավորում» իրավապաշտպան հասարակական կազմակերպությունը:

Ծրագրի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել մշտական հանդիպումներ հանքարդյունաբերական ընկերությունների աշխատակիցների հետ, ովքեր անդամագրվել են հի-ին: Հանդիպումները տեղի կունենան Ագարակ, Քաջարան եւ Կապան քաղաքներում: Այդ ընթացքում աշխատավորներին կներկայացվեն

նրանց իրավունքներն ըստ ՀՀ սահմանադրության եւ աշխատանքային օրենսգրքի, ինչպես նաև միջազգային նորմերի: Աշխատավորները կարող են ներկայացնել իրենց հիմնախնդիրները եւ հուզող հետեյալ հարցերը՝ աշխատավորի փոխհարաբերությունները, այդ թվում պայմանագրային, աշխատատուի հետ, աշխատավորի աշխատանքային անվտանգության եւ սոցիալական փաթեթի լիարժեք ապահովում:

«Նախնական ուսումնասիրության ժամանակ մասնագետները եկան եզրակացության, որ աշխատավորներն իրավական խորհրդատվության եւ աջակցության լուրջ կարիք ունեն: Իրավունքի չիմացությունն աշխատավորների շրջանում առաջացնում է հուսահատության եւ անպաշտպանության մթնոլորտ: Իսկ մեր հանդիպումներից

քննարկումներից եւ խորհրդատվություններից հետո նկատվում են վստահության նշաններ: Մեր երկրում ամենամեծ թերություններից մեկն էլ բնակչության իրավագիտակցության ցածր մակարդակն է, որը,

Էջ 5

Սիսիանում կաթնամթերք արտադրող «Սիս ալպ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության օրինակով փորձեցինք տեղեկանալ, թե ինչ է կատարվում կաթի վերանշանակման ոլորտում, որն է կաթի մթերման էժանության պատճառը:

«Սիս ալպ» ընկերությունը սկսել է արտադրանք տալ 2008 թվականից, արտադրում է երկու տեսակի թթվասեր, մածուց, կաթնաշոռ, պաստերացված կաթ, իսկ ամռան ամիսներին, երբ կաթի ավելցուկ է լինում՝ պանիր: Արտադրանքի իրացման երկու հստակ հասցե կա. Սյունիքի եւ Վայոց ձորի մարզեր (Ջերմուկի երկու առողջարան, մանկապարտեզներ), փոքր չափով նաև մայրաքաղաք եւ առաջում: Աշխատանքներ են տարվում նաև մարզկենտրոնում իրացնելու համար:

Ծրագիր չկա՞ սիսիանյան կաթնամթերքը հանրապետությունից դուրս արտահանելու: «Այսօր ռուսական շուկայում գնեք լիարժեք կարգավորված չեն, ցածր են ապրանքների գները, այդքան էլ ձեռնտու չէ այստեղից ապրանք արտահանելը: Իսկ արտահանելու դեպքում մի քանի ընկերություններ կարող են միավորվել եւ իրենց արտադրանքն արտահանել: Ապագայի համար այսպիսի տարբերակ քննարկվում է», – մեր հարցին այդպես է պատասխանում տնօրեն Հուսիկ Ստեփանյանը:

Օրական առավելագույնը երկու տոննա կաթ են մթերում: Հանձնվող կաթի յուղայնությունից դժգոհություն չկա: Կաթն ընդունում են բազիսայինից (3,6 տոկոս) բարձր յուղայնությամբ, ավելի ստույգ ընդունվող հումքի յուղայնությունը տատանվում է 3,7-3,8-ից մինչ 4,2-4,3-ի սահմաններում: «Ինչքան խոտը չորանա, յուղայնությունը բարձրանալու է», – բացատրում է տնօրենը:

Մեզ առավել հետաքրքրում էր մթերվող կաթի գինը, որ նախորդ տարիների համեմատ առավել ցածր է եւ հարուցում է

Էջ 6

Հեմոդիալիզի բաժանմունք Գորիսի բժշկական կենտրոնում

Առողջապահություն

Երիկամային անբավարարություն ունեցող մարդկանց բուժսպասարկումը տեղում իրականացնելու նպատակով հուլիսի 10-ին Գորիսի բժշկական կենտրոնում բացվեց հեմոդիալիզի բաժանմունք: Մինչ այդ մարզում մասն բաժանմունք գործում էր Կապանի բժշկական կենտրոնում: Ուստի Սիսիանի եւ Գորիսի տարածաշրջանների՝ երիկամային խնդիր ունեցող բնակիչները հասնում էին կամ մայրաքաղաք, կամ մարզկենտրոն: Հիվանդ մարդը երկար ճանապարհի անհարմարությունը հաղթահարելուց զատ նաեւ զիջելու խնդիր պիտի լուծեր: Հի-

մա այդ խնդիրները հետեւում են: Նորաբաց բաժանմունքը հագեցած է 30 հազար եվրո արժողությամբ գերմանական արտադրության սարքավորումներով, որոնք ըստ ամենայնի արհեստական երիկամներ են, մաքրում են արյունը եւ նորից մղում մարդու օրգանիզմ: Ինչպես «Այունյաց երկիր» փոխանցեց բաժանմունքի վարիչ Տաթևիկ Շեգունցը, ինքը վեց ամիս վերապատրաստվել է «Արաբիկո», մեկ ամիս «Մալաթիա» բժշկական կենտրոններում: Վերապատրաստում են անցել նաեւ կենտրոնի երկու բուժքույր եւ տեխնիկը: Իսկ մինչեւ օգոստոսի 15-ը տեղում մեթոդական եւ այլ կարգի օգնությամբ հանդես կգա

«Մալաթիա» բժշկական կենտրոնի մասնագետները: Բաժանմունքի բացմանը մասնակցում էին Սյունիքի մարզպետ Սուրեն Խաչատրյանը, Գորիսի քաղաքապետ Վաչագան Աղունցը, մարզի բժշկական կենտրոնների տնօրեններ, հյուրեր: Շնորհավորանքի խոսքում Սյունիքի մարզպետը նախ ընդգծեց այն հանգամանքը, որ մարզի բժշկական կենտրոնները թե հիմնամտորոգման, թե բուժարքավորումներով հագեցված լինելու տեսակետից բարվոք վիճակում են: Նշեց, որ օգոստոսին ավարտվելու է Մեղրու բժշկական կենտրոնի շինարարությունը, հոկտեմբերին իր դռները կբացի Կապանի հիմնադրոգված-վերակառուցված բժշկական կենտրոնը, Քաջարանի բժշկական կենտրոնն իր շենքային հարմարություններով եւ բուժարքավորումներով հագեցվածությամբ համապատասխանում է ժամանակակից պահանջներին: «Ձեզ մնում է միայն բարեխիղճ ծառայություն, հիվանդին ընդամենը մի բարեհամբույր վերաբերմունք է անհրա-

ծեշտ, – ասաց մարզպետը, – մարդն առանց այն էլ հոգեբանական վատ վիճակում է, երբ կորցրել է առողջությունը: Երբ բժիշկը մի քաղցր խոսք է ասում, բարի վերաբերմունք է դրսևորում, հիվանդը դրանով էլ է ապաքինվում: Տասը տարի է կրկնում եմ միտքը, թե այնպես պիտի անենք, որ մեր հիվանդը մայրաքաղաք չհասնի, եւ հիմա ասես թե դա մեզ հաջողվում է: Մեր բժշկական կենտրոնները շենքային բարվոք հարմարություններ ունեն, բուժարքավորումներով հիմնականում ապահովված են, այն, ինչ չունենք, ժամանակի ընթացքում ձեռք կբերենք: Ամեն ինչ պիտի արվի, որ հիվանդի հավատը բժշկի հանդեպ վերականգնվի: Մանավանդ մարզի աշխարհագրական դիրքն է «ստիպում», որ առողջությունը կորցրած մարդն անպատճառ իր ապրած վայրում բուժսպասարկում ստանա»:

Ժամանակում օգնություն է ստանում տասը հիվանդ՝ ինը Գորիսից, մեկը՝ Սիսիանից: Բուժսպասարկումը հեմոդիալիզի բաժանմունքն իրականացնում է պետպատվերի շրջանակում: Արմիդա Ղուկասյանը երիկամային քրոնիկ անբավարարությամբ հիվանդ է հինգ տարի: Մինչ այդ չորս տարուց ավելի բուժվել է «Մալաթիա» բժշկական կենտրոնում, վերջին ժամանակներս շաբաթական երեք անգամ ստիպված էր հասնել Կապան իր աշխատավարձի հիմնական մասը ծախսելով ճանապարհներին: Ասում է, որ իր համար դժվար էր 70 կմ ճանապարհ կտրել: Ուրախ է, որ այսուհետեւ անհրաժեշտ օգնություն է ստանալու իր բնակավայրում: Գորիսի բժշկական կենտրոնի փոխտնօրեն Լեւոն Հարությունյանն էլ տեղեկացրեց, որ այն հիվանդները, ովքեր բուժվում են Երեւանում, կարող են վերադառնալ եւ բուժումը շարունակել Գորիսի բժշկական կենտրոնում:

ՎԱՐՄԱՍ ՕՐԵՇԼՅԱՆ

Ամփոփվեց փարվա առաջին կիսամյակը

Սարգսնրհրդում

Հուլիսի 10-ին Սյունիքի մարզպետարանում տեղի ունեցավ մարզխորհրդի հերթական նիստը, որի ընթացքում ամփոփվեցին հուլիսի 1-ի դրությամբ մարզում կատարված տարբեր ոլորտների մի շարք աշխատանքներ:

Ֆինանսական եւ սոցիալ-տնտեսական զարգացման վարչության պետ Հարություն Հովհաննիսյանը ներկայացրեց զեկուցում 2015թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ մարզի համայնքների բյուջեների սեփական եկամուտների հավաքման վերաբերյալ: Նա նշեց, որ մարզի համայնքների 2015թ. բյուջեներով նախատեսվել է 4.350.484.1 հազար դրամ եկամուտներ, այդ բոլորն սեփական եկամուտների 1.474.111.7 հազար դրամ: Սեփական եկամուտների վեց ամսվա համար նախատեսված 592.151.1 հազար դրամի դիմաց փաստացի հուլիսի 1-ի դրությամբ հավաքվել է 641.696.2 հազար դրամ կամ նախատեսվածի 108.4%-ը: 2014թ. նույն ժամանակահատվածի համեմատությամբ հավաքման աճը կազմել է 23% կամ 119.963.3 հազար դրամ:

Վարչության պետն ըստ առանձին եկամտատեսակների ներկայացրեց մարզի ընդհանուր պատկերը՝ մեկ մեկ անգամ մշտելով այն համայնքների անունները, որոնք թերաճում են որոշ տուրքերի, վճարների ու հարկերի հավաքման գործընթացում: Ընդհանուր առմամբ մարզի միջին ցուցանիշը բավականին բարձր է, ինչը հաստատեց նաեւ ՏԿՄԻՆ տեղական ինքնակառավարման վարչության պետ Աշոտ Գիլոյանը: Գյուղատնտեսության եւ բնապահպանության վարչության պետ Սամվել Թամոյանը մանրամասն խոսեց աշխատանքների մասին, ներկայացրեց տեղեկանք գյուղատնտեսական աշխատանքների համար 2014-15թթ. նախատեսված եւ հողօգտագործողներին փաստացի բաշխված դիզելաէլեկտրի, ազոտական, ֆոսֆորական եւ կալիումական պարարտանյութերի ու սերմացուների վերաբերյալ: Ս.Թամոյանի հավաստմամբ՝ սկսվել են բերքահավաքի աշխատանքները, սակայն երաշտը կացահատիկի բերքատվության վրա բացասական ազդեցություն է թողնում: Քանի որ հավանական է, որ սերմացուի պակաս կլինի, մարզպետը խոստացավ ֆինանսավորել ՈՂ-ից մեր մարզի բնակլիմայական

պայմաններին համապատասխան լավագույն սերմացու ձեռք բերելը: Վարչության պետը նշեց, որ 2015թ. մարզում ավելացել է անասունների գլխաքանակը: Առողջապահության եւ սոցիալական վարչության պետ Նուրեհան Գեւորգյանն իր զեկուցման մեջ մանրամասն ներկայացրեց մարզի նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում սանիտարահիգիենիկ նորմերի եւ կանոնների պահպանման վիճակի եւ խնդիրների մասին: Նա մասնավորապես նշեց, որ առողջապահության նախարարության համապատասխան վարչության կողմից 2014թ.-ից իրականացվել են լայնածավալ ուսումնասիրություններ, որոնց արդյունքում հայտնաբերված շատ թերություններ բնորոշ են հանրապետության գրեթե բոլոր ՆՈՒԳ-երին: Վերջնական եզրակացությունն այն էր, որ պատասխանատու մարմինների կողմից ժամանակին պատշաճ հսկողություն չի եղել: Կրթության, մշակույթի եւ սպորտի վարչության պետ Հովիկ Ալեքսանյանը ներկայացրեց մարզում իրականացված բազմաթվաճանաչ միջոցառումների՝ պատշաճ մակարդակով անցկացումը, ինչպես նաեւ հանրապետական առարկայական օլիմպիադաներում մեր մարզի ձեռքբերումները: Վարչության պետը նշեց նաեւ, որ գերացանցության մեղալի ներկայացված 22 շրջանավարտից 21-ը կարողացել է պաշտպանել իր հավակնությունը: Բացի կրթական ոլորտից՝ մար-

զի մշակույթի եւ սպորտի ոլորտում նույնպես կատարվել են մի շարք աշխատանքներ, որոնք նպատակաուղղված են եղել մարզի մշակութային եւ մարզական դերի բարձրացմանը: Հ.Ալեքսանյանը խոսեց նաեւ աշակերտների հանգստի կազմակերպման մասին: Հալիծորի գյուղապետ Մարտ Գեղասիմյանը ներկայացրեց այն բոլոր աշխատանքները, որոնք իրականացվել են համայնքում առանձնացնելով զգալի ֆինանսական, ոռոգման քրի ու ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգման հիմնախնդիրները: Նա նշեց, որ սեփական եկամուտների հավաքման հարցը վերջին 2 տարում, կարծեք, դրական տեղաշարժ է գրանցում. տարվա սկզբին հանդիպելով յուրաքանչյուր հողօգտագործողի հետ՝ փոխադարձ համաձայնության են գալիս եւ կազմում ժամանակացույց, ըստ որի վճարումը կատարվում է: Եղվարդի գյուղապետ Սպարտակ Ջաբարյանը տեղեկացրեց կատարված եւ կատարվող աշխատանքների մասին՝ նշելով, որ հացահատիկի բերքահավաքը նախորդ մի քանի տարիների արդյունքները գերազանցել է: Խմելու եւ ոռոգման քրի խնդիրը շարունակում է համայնքում գերակա մնալ, թեպետ հնարավորության սահմաններում կատարվել են որոշակի աշխատանքներ, իսկ նախակրթարանի հիմնման աշխատանքներն ընթացքի մեջ են: Աժ պատգամավոր Արմեն Կարապետյանը նշեց, որ ոգեւորությամբ

է լսում մարզում իրականացվող աշխատանքների եւ ունեցած ձեռքբերումների մասին: Նա խոսեց նաեւ պոչուկների մշակման կառուցվելիք գործարանի մասին, որտեղ, նախնական տվյալներով, 330մլն դոլարի ներդրում կկատարվի, մարզը կապահովվի 1000 մշտական եւ 500 սեզոնային աշխատատեղով: Սյունիքի մարզի փրկարար ծառայության վարչության պետ, փոխգնդապետ Բագրատ Ջաբարյանը զգուշացրեց համայնքապետներին ավելի զգոն լինել հատկապես տարվա այս իրդեհավտանգ եղանակին: Նա նշեց, որ այս տարվա կիսամյակային տվյալներից ելնելով՝ հողեկների քանակը քիչ է եղել, բայց ընդգրկված տարածքները՝ մեծ: Սյունիքի մարզպետ Սուրեն Խաչատրյանը, ամփոփելով նիստը, եւս մեկ անգամ հորդորեց համայնքապետներին սեփական եկամուտների հավաքումը լիարժեք կատարել: Ինչ վերաբերում է մարզի մանկապարտեզներում արձանագրված թերություններին, մարզպետը համայնքապետներին հանձնարարեց անհապաղ վերացնել մշակված թերությունները: «Համայնքային հրատապ խնդիրների լուծման նպատակով հատկացված գումարից պատրաստ ենք ներդրում անել, միայն թե կարգավորվեն այդ հարցերը», – նշեց մարզպետը: Մարզպետի տեղեկացմամբ՝ մարզի 15 դպրոցում կիրականացվեն շինարարական աշխատանքներ: ԱՐՄԻՆԵ ՀԱՐՈՒՅՈՒՅԱՆ

Փառապրոնը դառնում է ավանդական

Հունիսի 4-ին Գորիսում անցկացվեց «Այունիքի բարիքներ (թութ)» փառատոնը՝ «Արեւի փառատոն» հիմնադրամի աջակցությամբ և Գորիսի քաղաքապետարանի նախաձեռնությամբ: Մասնակցում էին մարզկենտրոն Կապան, Քաջարան, Մեղրի, Ագարակ, Սիսիան քաղաքները, Գորիսի տարածաշրջանի խնամարարները, Ներքին խնամարարները, Ներքին համայնքները, Վերին Սիսիանի տարածաշրջանի համայնքները: Փառատոնի ծրագրով պիտի մասնակցեն Լեռնային Ղարաբաղի պատվիրակությունը ճանաչելու, բայց նրան հատկացված տաղավարը դատարկ էր, թափուր էր ևս մի

քանի տաղավար:

Ինչեւէ, մասնակցում էին նաեւ անհատ ստեղծագործողներ: Մի րոմբյան Միհրանն իր փայտափորագրական, քիչ այն կողմ Վարդիկ Պողոսյանը կավից պատրաստած խեցեգործական աշխատանքներն էր ներկայացնում: Մեղրու մշակույթի կենտրոնի աշխատակից Աննա Համբարձումյանը փոխանցում է, որ Մեղրին փառատոնին մասնակցում է իր քաղցրահամ մրգերով, զինիներով, մուրաբաներով: Կապան քաղաքի տաղավարում ցուցադրված էին տարածաշրջանի բարիքները, նաեւ «Ալադկոֆֆ» ֆիրմայի խմորեղենը: Իրադարձություններից առաջ ընկնելով ասեմբլ, որ վերջում կապանցիներն արժանացան «Ազգային խմորեղեն» մրցանակի:

«Սիսիանի ռեսուրս կենտրոնը» փառատոնին ներկայացրել էր հայկական զարդանախշերով կարպետներ: Կենտրոնում քսան կին աշխատում է գործարքային հիմունքներով, եւս քսան կին յուրացնում է կարպետ գործելու արվեստը: Սովորում են Մարաշի ասեղնագործությունը: «Մեր նպատակը ոչ միայն աշխատատեղեր ստեղծելն է, այլեւ ազգային-ավանդականը պահպանելը: Մարաշի ասեղնագործությունը սիրուքահայերն են բերել Հայաստան: Մենք սովորել ենք ստեղծագործել և ուսուցանում ենք ուրիշներին, որ հարատեւի այդ արվեստը», - ասում է «Սիսիանի ռեսուրս կենտրոն»-ի տնօրեն Սրբուհի Գրիգորյանը, - շուտով կարպետագործությանը զուգահեռ կսկսենք զբաղվել գորգագործությամբ, այդպիսով կամանք համար զբաղվածության հարց կլուծենք: Ներկումից, մանուհից, գործելուց մինչեւ դիզայնը մենք ենք անում»:

Աշխույժ մթնոլորտ էր Վերին համայնքի տաղավարի մոտ, որ-

տեղ այցելուները համտեսում էին համայնքի բարիքները: «Այսօր գյուղացին արտադրում է՝ ակնկալիք ունենալով, որ վաճառելու է իր արտադրանքը: Փառատոնը նպաստում է, որ մարդիկ էկոլոգիապես մաքուր սնունդ վայելեն, գյուղացին էլ իր արտադրանքի իրացման շուկա ձեռք բերի, - ասում է Վերին համայնքի ղեկավար Արարատ Օրոյանը և հավելում, - եթե գյուղացին իմանա, որ իր արտադրանքը վաճառվելու է, դրա ծավալները կրկնապատկելու, եռապատկելու, քառապատկելու է: Փառատոնի կազմակերպումը շնորհակալ գործ է: Առաջիկայում կազմակերպվող մեծ փառատոնների ավելի հարուստ տեսականիով պիտի մասնակցենք»:

Փառատոնի հյուրերը գորիսեցի Սեյրան Պետրոսյանի տնամերձում ականատես եղան թութ բախելուց մինչեւ օղու թորման գործընթացին և տեղում վայելեցին այդ ինքնատիպ խմիչքը: Այնուհետեւ Գորիսի կենտրոնական զբոսայգու մարզահրապարակում տեղի ունեցավ փառատոնի բացման արարողությունը: Փառատոնի հյուրերին, մասնակիցներին օրհնանքի և բարեմաղթանքի խոսքեր հղեցին Գորիսի հոգևոր հովիվ տեր Ահարոն քահանա Մելքումյանը և Գորիսի քաղաքապետ Վաչագան Աղունցը: Համայնքի ղեկավարը ներկաներին հիշեցրեց, որ անդրանիկ փառատոնը տեղի էր ունեցել անցած տարի օգոստոսի 23-ին, երբ թութ արդեն վերջացել էր: Եվ այսուհետ, որ այսուհետ հուլիսի առաջին շաբաթ օրը միշտ տոնվելու է թութ փառատոնը: Նա հղմբացս տեղեկացրեց, որ մի քանի ժամ առաջ է վերադարձել Բելառուսից Գորիսի քույր քաղաք Նեպիժից, որտեղ տոնվում էր այդ քաղաքի օրը: Նաեւ հայտնեց, որ բելառուս բարեկամները և հյուրերը համտեսել են Գորիսի թութ օղին և կարծիք հայտնել, որ շատ քիչ է զիջում մեծահամբավ հայկական կոնյակին:

Մինչ փառատոնի մասնակիցները վայելում էին այունյաց բարիքները, ճեպագրույց ունեցանք փառատոնի մասնակից հյուրերի հետ:

Գագիկ Գինոսյան

«Կարին» ավանդական պարի հանույթի գեղարվեստական ղեկավար, ՀՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ

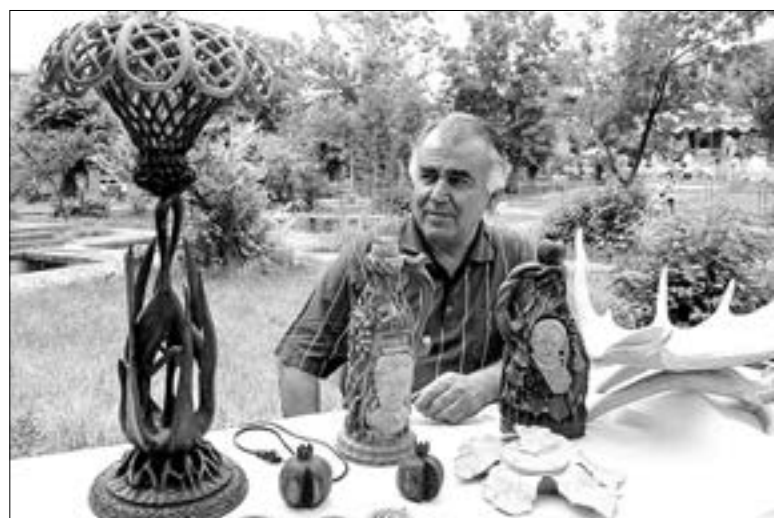
Կարծում են յուրաքանչյուր փառատոն պիտի խրախուսվի, առավել ևս այն փառատոնները, որոնք մայրաքաղաքից ավելի հեռու են տեղի ունենում, և առավել ևս ինձ համար հարազատ մարդեկան ենելում Սյունիքում: 1987 թվականից Գարեգին Նժդեհի գործերն են կարդում, ուսումնասիրում, եկել են Կապան, բարձրացել խուստուփ, և այն, ինչ վերապրել են խուստուփի գագաթին, անկարագրելի է: Իմ ինտերնետային կայքում երկու լուսանկարս կա. մեկը Արարատի, մյուսը՝ խուստուփի գագաթին: Ինձ համար Սյունիքը հայի լինելությունը վերահաստատած մի աշխարհ է, և պատահական չէ, որ Նժդեհն այստեղ է իր հերոսամարտը տվել: Վատահ են այնպիսի հերոսամարտ, որպիսին եղել է Սյունիքում, դժվար է պատկերացնել, և Արցախյան պատերազմն ընդամենը շարունակությունն է Սյունյաց հերոսամարտի: Վատահ են, որ այստեղ դեռ թեւածում է Նժդեհյան ոգին: Կարծում են, որ յուրաքանչյուր հայ մարդ պիտի սատարի մարզերի հզորացմանը, քանզի մեր երկրի սահմանները մարզերն են պահում: Երեւոնում ազատ և ինքնավատահ ենք ապրում, բայց ասեմ, որ այդ ինքնավատահության ակունքն

Բացման խոսքով հանդես է գալիս Գորիսի քաղաքապետ Վաչագան Աղունցը

Կապանի տաղավարը ներկայացնում է քաղաքապետարանի կրթության, մշակույթի և սպորտի բաժնի աշխատակից Նարա Մելքումյանը

Միհրան Միրումյանի փայտափորագրական աշխատանքները

այստեղ է: Մենք պիտի արժեքն իմանանք մեր երկրի այն հատվածների, որ ամեն վայրկյան թշնամու ոտնձգությանը կարող է ենթարկվել: Յուրաքանչյուր հայ մարդ, ով պատասխանատվություն է զգում Հայաստանի ճակատագրի համար, պետք է ամուր կապվի հեռավոր մարզերի, առավել եւս Սյունյաց աշխարհի հետ:

Կամո Արզումանյան

Կապանի Ա.Շիրվանզադեի անվան պետական դրամատիկական թատրոնի տնօրեն

Հյուրախաղերով Արցախում էինք, վերադարձի ճանապարհին հայտնվեցի այս փառատոնում: Հաջողությամբ անցան Կապանի պետ-թատրոնի հյուրախաղերը, բարեգործական ակցիա կատարեցինք Արցախի պաշտպանության բանակի զորամասերի համար, չէինք մոռացել նաև բանակի սպաների ընտանիքները, նրանց երեխաների համար բեմադրեցինք թուվալայնի հեքիաթները: Սա թատրոնի կուլտիվի երկրորդ այցն է Լեռնային Ղարաբաղ, որն իրականացվեց ՀՀ պաշտպանության նախարարի խորհրդակցական, գեներալ-լեյտենանտ Մուրադ Սարգսյանի նախաձեռնությամբ: Նաև հանդիպեցինք Արցախի բանակի նորանշանակ կրամանատար Լեւոն Մնացականյանի հետ, ով խրախուսեց Կապանի թատրոնի այցելությունը:

Մեխակ Ապրեսյան

ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության աշխատակազմի զբոսաշրջության վարչության պետ

Մենք մի շարք կարեւորագույն խնդիրներ ունենք լուծելու, որոնք պետական մարմինների, մասնավոր հատվածի, բնակչության լայն շերտերի շահերից է բխում: Դա այն է, որ պիտի զարգացնենք, ամրապնդենք մեր ավանդույթները, զբոսաշրջությունն ապակենտրոնացնենք դեպի հանրապետության մարզեր, նպաստենք տնտեսության համաչափ զարգացմանը, որ դրանք ավելի զրավիչ ու մրցունակ լինեն միջազ-

«Միսիանի կանանց ռեսուրս կենտրոնի» փողավարը

գային շուկայում: Այս փառատոնը թվարկածա բոլոր խնդիրներին առնչվում է, համախմբում է բոլորին, հնարավորություն է տալիս հյուրընկալող քաղաքի շրջակա համայնքներին ներկայացնել իրենց ներուժը, մասնավորապես որ կազմակերպվում է նման հրաշալի քաղաքում, նման հյուրընկալ ժողովրդի հետ, որտեղ կա ավանդույթ, պատմություն, մշակույթ: Մնում է եղածը շատ լավ ներկայացնել, ավանդույթը պահպանել: Տարիներ հետո կտեսնեք, որ այն մեծ նշանակություն ունեցող փառատոն կդառնա, ինչին մենք միահամուռ ուժերով պիտի հասնենք: Խնդիրը բնավ այն չէ, որ ուրախանանք այս օրը, այլ ողջ տարվա համար ներկայացնենք մեր հնարավորությունները, զբոսաշրջային ներուժը: Սա շատ կարեւոր է:

Փառատոնի երաժշտական-գեղարվեստական ծրագիրը եւս հազեցած էր, պարային ելույթներով հանդես եկավ հայկական ավանդական պարի «Կարին» համույթը (գեղարվեստական ղեկավար՝ Գագիկ Գինոսյան): Գորիսի գուսան Աշոտի անվան մշակույթի կենտրոնի գուսանի անունը կրող ժողգործիքների անսամբլը (մեներգիչներ՝ Անուշ Ներսիսյան, Արթուր Դադայան, Սուսաննա Ղունաշյան, Մերի Նուրիջանյան, Մարուսյա Նուրիջանյան, խմբի ղեկավար՝ Սաշիկ Սարգսյան) փառատոնի մասնակիցներին ներկայացրին ժողովրդական երգերի ընտրանի: Ցուցադրական ելույթով հանդես եկավ լարախաղաց-անպարար Վլադիմիր Հակոբյանը: Փառատոնի փակումից առաջ տարբեր անվանակարգերով («Լավագույն ձեռավորված տաղավար», «Լավագույն ավանդական ուտեստ», «Լավագույն տարագ», «Լավագույն կերակրատեսակ», «Քեֆ անողին քեֆ չի պակսիլ», «Պստիկ, ճստիկ մասնակից», «Ամենահայկական տաղավար», «Լավագույն թթի օղի» եւ այլն) մրցանակներ հանձնվեցին: Ի դեպ, հաղթողներին հանձնվող պատվոգրերում նշված էր «Սյունյաց ավանդույթներ» փառատոն: Կարծում ենք, որ սա ակնարկ է այն մասին, որ փառատոնն ավանդական դառնալու արդեն լուրջ հայտ է ներկայացրել:

Մեղրու փողավարը ներկայացնում է մշակույթի կենտրոնի աշխատակից Աննա Համբարձումյանը

Հանքարդյունաբերական ձեռնարկությունների արհմիությունների դերը պիտի վերանայել

էջ 1 **հավաստիացնում են, շատ դեպքերում բնավ կապ չունի մարդու ինտելեկտի հետ», –** նշեց հլ-ի նախագահ Արթուր Ղազարյանը:

«Աշխատավորների իրավունքների պաշտպանության միավորում» իրավապաշտպան հասարակական կազմակերպությանն անդամագրված աշխատավորները հնարավորություն ունեն հարցերի կամ խնդիրների դեպքում դիմել կազմակերպության իրավաբաններին խորհրդատվություն ստանալու եւ հետագա գործընթացները, ընդհուպ մինչեւ դատական ատյան հասնելը, իրականացնելու ակնկալիքով ու միայն անվճար հիմունքներով:

2014թ.-ից գործող հլ-ն այս ընթացքում բավականաչափ հարցերի լուծում է կարողացել տալ՝ հանքարդյունաբերության աշխատավորի անվտանգության մակարդակի բարձրացման հարցերից մինչեւ աշխատանքային պայմանների բարելավում: «Հլ-ի անդամի անունը գաղտնի եմք պահում, քանի որ վտանգ կա, որ մեզ դիմելու համար նրան կարող են ազատել աշխատանքից: Մենք դեռեւս չենք հասել այն մակարդակին, որ ընկերության ղեկավարությունը նորմալ համարի իր աշխատավորի սեփական շահերը պաշտպանելու համար այլընտրանքային կազմակերպության դիմելը», – նշեց հլ նախագահը:

Ա.Ղազարյանի տեղեկացմամբ՝ 2015թ. դեկտեմբեր ամսվա դրությամբ կազմակերպությունը կուսակցական մոտավորապես 1000 անդամ, իսկ 2016թ. կուսակցական 300-400 անդամավճարով անդամ: Ի դեպ, ծրագրի նպատակներից է անդամավճար մուծելու գործընթացի կազմակերպումը, որ կլինի կամավոր հիմունքներով: «Իհարկե, կազմակերպությունը շարունակելու է անվճար գործունեությունը, իսկ այն մարդիկ, ովքեր կցանկանան ավելի ծավալուն խորհրդատվություն ստանալ, քան նախատեսվում է անվճարի դեպքում, չնչին անդամավճար ներդրելով, կստանան իրավական ծառայությունների մի փաթեթ, որի մեջ է մտնում խորհրդատվությունից մինչեւ դատական գործընթաց: Այդ հարաբերություններն ամրագրված են լինելու պայմանագրով: Ծառայությունները մատուցելու են կազմակերպության իրավաբանները եւ փաստաբանները ըստ ծառայության տիպի», – տեղեկացրեց Ա.Ղազարյանը:

Կազմակերպության նախագահը նախելառաջ ձեռքբերում համարեց հլ-ի ստեղծումը, այնուհետեւ այն փաստը, որ տարեցտարի ավելանում է անդամների թիվը, որ նշանակում է իրենց վստահում են: Սա հնարավորություն է տալիս ավելի լայն շրջանակներին իրազեկել իրենց իրավունքների մասին, լուծել նրանց հուզող հարցերը եւ, ամենակարեւորը, բարձրացնել աշխատավորների իրավագիտակցության մակարդակը:

Գիշտ է, հանքարդյունաբերական ձեռնարկություններում գործում են արհմիություններ, բայց դրանք հիմնականում զբաղվում են աշխատավորների տարբեր

աղիքներով նյութական օժանդակություն տրամադրելով եւ ոչ նրանց իրավունքների պաշտպանությամբ:

Կազմակերպության նպատակներից է նաև նպաստել արհմիությունների մակարդակի առավել զարգացմանը՝ փոխադարձ հանդիպումների ընթացքում ներկայացնելով առաջավոր երկրներում գործող արհմիությունների դերակատարությունը: Իհարկե, դատարիների աշխատանքի արդյունք է, որ շատ հաճախ արյունալի բախումների հետեւանքով է կայացել: «Մեզանում «արյունալի» բախումներ չեն արձանագրվում, փոխարենը, եթե կարելի է այդպես ասել, կոշտ-կոպիտ վերաբերմունքի են արժանանում այն այլընտրանքային կազմակերպությունները, որոնք փորձում են պաշտպանել աշխատավորների շահերն ավելի լավ, քան ներկայիս արհմիությունները», – հավելեց Ա.Ղազարյանը:

Կազմակերպությունն ունի վեց աշխատող՝ իրավաբաններ եւ փաստաբաններ, ֆինանսավորվում է ԵԱՀԿ Երեւանյան գրասենյակից՝ մինչեւ ծրագրի հեթոքական փուլի ավարտը, որ կլինի 2015թ. դեկտեմբերին:

Եթե փորձենք ամփոփել այս ամբողջ ժամանակահատվածի աշխատանքների արդյունքները, ապա կարճամազ գրեթե փաստը, որ մեկ աշխատավորի խնդիրը լուծելով բազում աշխատավորների հարցը նույնպես լուծում է ստանում: Գիշտ է, լինում են նաև միայն տվյալ անհատին վերաբերող հարցեր, բայց դրանք չեն գերակշռում: Երբեմն պատահում է, որ աշխատավորի բարձրացրած խնդիրը չի հիմնավորված է լինում, եւ, բնական է, ընթացք չի ստանում:

Հարցն ուսումնասիրելուց հետո դիմում են ձեռնարկության ղեկավարությանը, փորձում լուծում գտնել, իսկ եթե ցանկալի արդյունք չեն ստանում, հասնում են մինչեւ դատարան:

«Հանքարդյունաբերության աշխատավորների նորաստեղծ միության կարողությունների բարձրացում» ծրագրի շրջանակներում մշակվել է օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթ, եւ մինչեւ ծրագրի ավարտը կիրականացվի օրենսդրական փոփոխությունների գործընթաց:

Աշխատավորների շահերից ելնելով՝ շահառու տարածքներում նախատեսվում է կազմակերպել հանրային քննարկումներ, որոնց ավարտից հետո օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթը կքննարկվի փորձագետների հետ, եւ կկազմվեն եզրակացություններ ու առաջարկություններ: Այնուհետեւ նախատեսվում է օրենսդրական փոփոխությունների առաջարկը ներկայացնել համապատասխան պետական մարմինների ուսումնասիրության, որից հետո՝ ՀՀ ազգային ժողովի քննարկման:

Ի դեպ, ծրագրի շարունակականության դեպքում, բացի հանքարդյունաբերությունից, գործունեությունում կընդգրկվեն նաև այլ ոլորտի աշխատավորները:

ԱՐՄԻՆԵ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Կաթի գնի փափանտումներ. հիմնավորված են, թե՛ ոչ

Վերանշակող արդյունաբերություն

Վյուրացու կաթ արտադրողի դժգոհությունը: Ընկերության տնօրենը՝ մասնագիտությամբ կաթի եւ կաթնամթերքի ինժեներ-տեխնոլոգ Զուհիկ Ստեփանյանը իր մեկնաբանությունն ունի: «Ցածր գինը միայն Սյունիքում չէ: Մրցակցային մթնոլորտը գյուղացի հարց է: Հուլիան է գին թելադրում: Դա, թերեւս, կապված է ռուսական ռուբլու փոխարժեքի անկման հետ, էժան կաթի փոշի է ներկրվել Չայաստան, դրա հաշվին թերեւս կաթի գինը կարող էր իջնել: Կաթի փոշիով պատրաստված արտադրանքը տնտեսվարողի վրա 80-100 դրամ է «նստում»: Անցյալ տարի մենք կաթը գնել ենք 160 դրամով, 150 դրամից պակաս կաթ չենք մթերել: Կաթի գնի անկման դինամիկա մարտի 15-ից է արձանագրվել: Մայիսին 130-140 դրամով ենք մթերել, հունիսի 1-ից 120 դրամով, 15-ից դարձել է ներկայիս գինը՝ 110 դրամ: Ինչպես տեսնում եք, երաշտ է, անասնակերը պակասելու է, ուզած-չուզած կաթի գինը պիտի բարձրանա»:

Չանգահարեցինք նաեւ Սիփանի տարածաշրջանում գործող կաթնամթերքների արտադրության «Բորիսովկա» ՍՊ ընկերություն, որ տեղից հայտնեցին, որ իրենք կաթը

մթերում են լիտրը 120 դրամով (անցած տարի այս նույն ժամանակաշրջանում մթերվող կաթի գինը 150 դրամ էր):

Տնօրեն Զուհիկ Ստեփանյանը նաեւ տեղեկացրեց, որ ամռանը կաթնամթերքի իրացման խնդիր ծագում է, կաթնամթերքի իրացումն ավելի հաջողությամբ աշնանը են ձեռնանում է լինում: Այս ամռանը շուկայում կաթնամթերքի գնանկում է նկատվել, պատահել է շուկայում պահիրն առաջարկվել է կիրառումը 1000-1100 դրամով (մախորդ տարում 1600-1700 դրամ էր): Հուլիան «Սիսալի» մածուցն էլ 460-ի փոխարեն վաճառվում է 400 դրամով:

Ինչպես տեսաք, տնօրենի խոսքի մեջ ակնարկ եղավ կաթի փոշու մասին: Մեր ունեցած տվյալներով տնտեսվարողների մի մասը կաթնամթերք ստանում է հենց կաթի փոշուց, շուկայում կաթնամթերքի գնագոյացման հարցում մեծ դեր ունի կաթի փոշին: Մեր գրուցակցից ցանկացանք տեղեկանալ, թե ինչ ասել է կաթի փոշի, որքանով է արդարացված դրա կիրառումն արտադրության մեջ: «Կաթի փոշու կամ չոր կաթի ստեղծումն անհրաժեշտություն է, քանի որ ամռանը, անասնակերի առատությամբ պայմանավորված, կաթի ավելցուկ է գոյանում, իսկ ձմռանը կաթը պակասում է, – մամրամասնեց Զուհիկ Ստեփանյանը, – մի միջոց

պիտի լինի, չէ՞, որ ամռանը ստացված կաթը ձմռանը վերանշակեն: Ճիշտ է, կաթի փոշին կենսաբանորեն գիշտ է բնական կաթին, բայց այն արդարացված է օգտագործել արտադրության մեջ: Այլ բան է, երբ կաթի փոշուն անհայտ ծագումով բուսական յուղեր, նույնիսկ սոյա են խառնում»:

«Սիսալի» ընկերությունում ուր մարդ է աշխատում: «Մեր արտադրությունը դեռ լիարժեք տեսք չի ընդունել», – կռահում է լրագրողի հաջորդ հարցը: – Անհատական տունը վերակառուցել, վերածել ենք արտադրամասի: Կաթնամթերքն արտադրում ենք ժամանակակից տեխնոլոգիաներով»:

Երբ նյութը պատրաստվում էր տպագրության, շահագործման էր հանձնվում լիարժեք կաթնամթերքի արտադրության վերակառուցված արտադրամասը:

«Եթե հիշում եք, – շարունակում է Զ.Ստեփանյանը, – մի քանի տարի առաջ Սիսիանի մանկապարտեզում խնդիր էր ծագել, մանկապարտեզի սանները հոսպիտալացվել էին, նաեւ մեր ընկերություն կաթնամթերքն էին ստուգել, ինչ ցուցիչներն էլ համապատասխանել էին նորմային: Այլ ֆիրմաների արտադրանքի մեջ 3-4 ցուցիչների խախտումներ էին արձանագրել: Չարմացել էին, թե այդքան փոքրիկ արտադրությունն ինչպես է կարողանում վտանգից զերծ արտադրանք տալ»:

Փորձեցինք տեղեկանալ, թե մեր օրերում արտադրության կազմակերպչի, ձեռնեղեցի համար ո՞րն է ամենանեղ օղակը, փոքր արտադրության մեջ ի՞նչ խնդիրներ են ծագում, եթե կաթնամթերք է արտադրում, ինչո՞ւ է նեցուկ լինում գյուղնախարարությունը: Բայց մեր գրուցակիցը հարցերի պատասխանն այլ ուղղությամբ տարավ. «Այլ խնդիրներ են ինձ հուզում, ինչպես Չայաստանի բնակչության մեծամասնությանը: Հաստ լավ կլինեք, որ մարդիկ աշխատատեղեր ունենային, իշխանությունները խրախուսեին աշխատատեղ ստեղծողներին, հայ մարդը չհեռանար իր հայրենիքից: Աշխատող բնակչություն լինելու է սպառող բնակչություն: Տնտեսությունը շարժվեր առաջ, թե չէ մենք ենք քարշ տալիս այս տնտեսությունը: Երբ նայում ես առաջ, ապագան մշուշոտ է թվում: Բայց էլի հույսով լնուշում եմ, շինարարություն եմ անում, ասում եմ, ոչինչ, դժվարությունները կանցնեն-կգնան, վաղը լավ կլինի»:

ՎԱՅՐԱՍ ՕՐԲԵՆՅԱՆ

ՀՀ Նախագահի մրցանակի համար

Հունիսի 28-ին Քաջարան քաղաքային համայնքի նորակառույց մարզահամալիրում տեղի ունեցավ Չայաստանի Հանրապետության նախագահի մրցանակի համար «Լավագույն մարզական ընտանիք» մրցույթի մարզային փուլը: Մրցույթին մասնակցում էր Կապան, Քաջարան, Սիսիան եւ Մեղրի քաղաքային

համայնքների առաջին փուլում մրցանակային տեղեր զբաղեցրած 34 ընտանիք:

Մրցույթն սկսվեց Տեր Շիրակ քահանայի օրհնությամբ: Մասնակիցներին ուղջունեցին եւ հաջողություն մաղթեցին Քաջարանի քաղաքապետ Վ. Գեւորգյանը, ՀՀ Սյունիքի մարզպետարանի աշխատակազմի կրթության վարչության մշակույթի եւ սպորտի բաժնի պետ Ս. Դավթյանը:

Մրցույթի գլխավոր մրցավարն էր Գ. Ստեփանյանը: Մասնակիցները մրցել են բասկետբոլի գնդակի նետում, խաղային փոխանցումավազք (30մ), խաղային փոխանցումավազք թենիսի գնդակներով, խաղային փոխանցումավազք (80մ), հրաձգություն, հավաքիր «ՀԱՂՈՍԱԼԿ» բառը մարզածետերում:

Տարիքային չորս խմբերում մրցանակային տեղեր զբաղեցրած մասնակիցներին տրվեցին պատվոգրեր եւ դրամական պարգևներ:

29.06.2015
mtaes.am

ՀՀ ԱԱԾ քննչական վարչության հաղորդումը

Չայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ծառայության քննչական վարչության վարույթ փոխանցված ՀՀ Սյունիքի մարզպետ Սուրիկ Սերգեյի խաչատրյանի եւ նրա հետ գտնված երկու անձանց նկատմամբ 2015թ. մայիսի 20-ին ժամը 18:15-ի սահմաններում սպանության փորձ կատարելու դեպքի հարուցված գործով 28 հատ պարկուճները կրակված են փորձաքննության ներկայացված «ԱՎ -74» տեսակի 5, 45 մմ տրամաչափի ինքնաձիգի, որն օրենքով սահմանված կարգով կատարված խուզարկությամբ հայտնաբերվել էր Հենրիկ Ավագյանի հաշվառման վայրի՝ ՀՀ Սյունիքի մարզ, գյուղ Սյունիք, Վերին թաղամաս, շենք 15, բն. 8 հասցեից կից շինությունում:

Քրեական գործով ձեռք բերված ապացույցների համակցության նախնական գնահատման արդյունքում նախաքննական մարմինը, Հենրիկ Ավագյանին մեղադրանք է առաջարկել սպանության պատվերով, ապօրինաբար երկու եւ ավելի անձանց դիտավորությամբ կյանքից զրկելու փորձ կատարելու /ՀՀ քրեական օրենսգրքի 34-104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին եւ 8-րդ կետեր/, ինչպես նաեւ ապօրինի կերպով զենք եւ ռազմամթերք ձեռք բերելու, կրելու եւ պահելու համար /ՀՀ քրեական օրենսգրքի 235-րդ հոդվածի 1-ին մաս/,

Գարեկ Աթաջանյանին մեղադրանք է առաջարկել սպանության պատվերով ապօրինաբար երկու եւ ավելի անձանց դիտավորությամբ կյանքից զրկելու փորձին օժանդակելու /ՀՀ քրեական օրենսգրքի 38-34-104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին եւ 8-րդ կետեր/, ինչպես նաեւ ապօրինի կերպով զենք եւ ռազմամթերք ձեռք բերելու եւ պահելու համար / ՀՀ քրեական օրենսգրքի 235-րդ հոդվածի 1-ին մաս/,

Վիտալի Սինասյանին մեղադրանք է առաջարկել սպանության ապօրինաբար մեկ ուրիշին դիտավորությամբ պատվերով կյանքից զրկելու փորձին օժանդակելու / ՀՀ քրեական օրենսգրքի 38-34-104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 8-րդ կետ /, ինչպես նաեւ ապօրինի կերպով զենք եւ ռազմամթերք ձեռք բերելու եւ պահելու համար /ՀՀ քրեական օրենսգրքի 235-րդ հոդվածի 1-ին մաս/,

Արա Բուդաղյանին մեղադրանք է առաջարկել սպանության ապօրինաբար մեկ ուրիշին դիտավորությամբ պատվերով կյանքից զրկելու փորձի դրոշմության համար /ՀՀ քրեական օրենսգրքի 38-34-104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 8-րդ կետ /:

Մեղադրյալներին կալանավորելու վերաբերյալ նախաքննության մարմին միջնորդությունները դատարանի կողմից բավարարվել են:

Բոլոր մեղադրյալները պատշաճ հնարավորություն են ունեցել օգտվելու իրենց իրավունքների եւ օրինական շահերի պաշտպանության համար անհրաժեշտ եւ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով ու վերաբերելի այլ իրավական ակտերով սահմանված նվազագույն միջոցներին:

Նախաքննության ընթացքում ձեռնարկվում են ինչպես մեղադրյալների մեղադրությունը հիմնավորող, այնպես էլ նրանց արդարացնող հանգամանքները պարզելու համար անհրաժեշտ բոլոր միջոցառումները:

06.07.2015

06.07.2015

ՀՀ Սյունիքի մարզպետ Սուրիկ խաչատրյանի եւ նրա ուղեկիցներ

Հրդեհների պատճառները հիմնականում մարդածին են

Հունիսի 29-ին Կապանի Մինաս Պապյան փողոցի թիվ 20 շենքի հարակից սարավանջում խոտածակի հրդեհ էր բռնկվել: Հրդեհաշիջման աշխատանքներին մասնակցել են տեղի հրշեջ-փրկարարները և «Հայաստան» ՊՈԱԿ-ի Կապանի անտառտնտեսության մասնաճյուղի աշխատակիցները:

Այրվել է 12 հա բուսածածկ տարածք և ինքնաշեն փայտյա խորհանոց 15քմ:

«Հայաստան» ՊՈԱԿ-ի Կապանի անտառտնտեսության մասնաճյուղի տնօրեն Գարիկ Միրզոյանի փոխանցմամբ՝ ջերմաստիճանի կտրուկ բարձրացումը, որ դեռ առաջիկա օրերին կպահպանվի, հրդեհի հիմնական պատճառն է: Այդ իսկ պատճառով նա քաղաքացիներին կոչ արեց անտառում կամ խոտածակ տարածքներում պահպանել անվտանգության կանոնները՝ խնջույքից հետո կրակը մարել, ծխախոտի մնացորդները չնետել, քանի որ խոտն արդեն չորացել է, խոտհարքից հետո չվառեն մնացորդները, ինչպես նաև ոչուրավառ հեղուկով պատված լաթեր չնետեն:

Ինչպես հայտնի է, տարվա այս եղանակին հաճախակի կարող են բռնկվել հրդեհներ՝ պայմանավորված ավելի շատ մարդածին գործոններով: Գ.Միրզոյանի փոխանցմամբ՝ այս տարի անցյալ տարվա համեմատ պակասել է հրդեհների թիվը, իսկ Կապանի տարածաշրջանի անտառներում դեռևս հրդեհ չի բռնկվել: Եվ լրատվամիջոցներով, եւ տեղում անընդհատ բացատրա-

կան աշխատանքներ են տարվում բնակիչներին հորդորելով զգույշ լինել՝ աղետալի հետեւանքներից խուսափելու համար: «Անտառը պահպանելը մեր սուրբ պարտականությունն է», – նշեց մասնաճյուղի տնօրենը:

Ի դեպ, մասնաճյուղը գինված է հակահրդեհային անհրաժեշտ միջոցներով և պատրաստ է աջակցել հրշեջ-փրկարարներին:

Տնօրենը տեղեկացրեց նաև, որ արդեն սկսվել են անտառների շահագործման աշխատանքները, այսինքն՝ ծառերի հատատեղերի հատկացումը: Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց հետ կնքված պայմանագրերի համաձայն կատարվելու է հատում: 1խմ կանգուն ծառի արժեքն անփոփոխ է՝ 9720 դրամ: Անտառաները գյուղական համայն-

քի յուրաքանչյուր ընտանիքի, ինչպես նախորդ տարիներին, անվճար թույլ է տրվում անտառից Ցխմ վառելափայտ տանել, ավելի դեպքում սահմանված չափով գումար պիտի վճարեն: «Նախորդ տարվա համեմատ այս տարի ապօրինի ծառահատումների թիվը նվազել է: Թերեւս մարդիկ գիտակցաբար են մոտենում այս հարցին: Նրանք գիտեն, որ ապօրինի ծառահատումների դեպքում տուգանքներ պիտի վճարեն և նախընտրում են ամեն ինչ օրենքի սահմաններում անել: Իհարկե, տուգանքի չափը մենք չենք սահմանում, մենք միայն արձանագրում ենք փաստը, իսկ համապատասխան տեսչությունը սահմանում է տուգանքը», – նշեց Գ.Միրզոյանը:

ԱՐՄԻՆԵ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Բուլոր փայլի մեղալներով

Սարգական

Քաջարանի մանկապատանեկան մարզադպրոցը հիմնադրման տասնամյակը միջազգային հարթակում ձեռք բերած մրցանակներով է նշանավորում: Մարզադպրոցի գեղարվեստական մարմնամարզության չորս մարզուհի (Սառա Առաքելյան, Սյուզաննա Ալեքսանյան, Նարե Մարգարյան, Ելենա Սարգսյան, մարզիչներ Ինգա Փարսադանյան, Լիլիթ Աբգարյան) հունիսի 26-ից 29-ը Օադեսի քաղաքում իրենց հնարավորություններն են փորձել միջազգային մրցաշարում, որ «Հայաստանի ծաղիկներ» անվանումն էր կրում: Մասնակցում էին նաև Ռուսաստանի Դաշնության, Ուկրաինայի, Ղազախստանի, Ուզբեկստանի, Վրաստանի փոքրիկ մարզիկները: Մարզադպրոցի սանուհիներից Սառան տուն վերադարձավ ոսկե մեդալով և գավաթով, Սյուզաննան կանգնեց պատվո պատվանդանի երկրորդ, Նարեն՝ երրորդ աստիճանին՝ համապատասխանաբար արժանանալով արծաթե և բրոնզե մեդալների և գավաթների: Ելենան գրավեց պատվավոր չորրորդ տեղը:

Այժմ տեսանկարահանող սարքերի պակաս չկա, մարզիչները նկարահանել էին իրենց սաների ելույթները, և դրանք դիտելով, մարզածեւի մասնագետ լինել պետք չէ, որ կարծիք կազմես քաջարանցի փոքրիկ մարզիկների հաջող ելույթների և ինչու չէ, վարպետության մասին: Դրա վկայությունն է այն, որ մրցաշարի մասնակից երկրների ներկայացուցիչները քաջարանցի մարզուհիներին հրավիրել են մասնակցել իրենց մոտ կազմա-

կերպվող մրցումներին: Քաջարանի մարմնամարզուհիների մասնակցությունը միջազգային մրցաշարին հնարավոր դարձավ Քաջարանի քաղաքապետ Վարդան Գեորգյանի հովանավորության շնորհիվ, ինչի համար մարզադպրոցի տնօրենությունը և սաների ծնողները երախտագիտություն են հայտնում համայնքապետին: Մարզադպրոցի տնօրեն Մերուժան Աթայանը խնդրեց թերթի միջոցով իր շնորհակալությունը հայտնել նաև Քաջարանի արհեստագործական ուսումնարանի տնօրեն Արամայիս Առաքելյանին, ում բարի կամեցողությամբ մարզադպրոցի սաները յոթ տարուց ավելի իրենց մարզումներն են անցկացրել այդ կրթօջախի մարզադպրոցում: Մարզադպրոցի բասկետբոլի սեկցիան գործում է Լեռնաձորի դպրոցում, որի տնօրենությամբ Մերուժան Աթայանը երախտապարտ է աջակցության համար:

Ինչ վերաբերում է մրցանակակիր մարզիկներին և մարզիչներին, ապա նրանց համար Քաջարանի քաղաքապետարանում ընդունելություն կազմակերպվեց: Համայնքապետ Վարդան Գեորգյանը շնորհակալություն հայտնեց սաների մարզիչներին՝ հետևողական աշխատանքի, նրանց ծնողներին՝ իրենց երեխաների մարզումների համդեպ ուշադիր վերաբերմունքի համար: Նա մարմնամարզուհիներին մարզական նոր հաջողություններ մաղթեց և պարգևատրեց պատվոգրերով, հանձնեց հուշանվերներ:

Քաջարանի մարզադպրոցի տնօրեն Մերուժան Աթայանը շնորհակալություն հայտնեց ընդունելության համար իր խոսքում ընդգծելով այն միտքը, որ մարզադպրոցն իր գոյության տասը տարվա ընթացքում մշտապես արժանացել է քաղաքապետարանի աջակցության:

ՎԱՀՐԱՍ ՕՐԲԵԼՅԱՆ

Վարդավառը՝ Մեղրիում (12.07.15)

Մարզի երեխաների ամառային հանգիստը

Ամառային հանգիստը կազմակերպելու համար արդեն 10 տարի է՝ մարզի երեխաները հնարավորություն ունեն 33 պետությունների հանգիստանալու: Հանքավանի «Լուսաբաց» և «Հասմիկ» ճամբարներում երեք հերթափոխով՝ 20-ական օրով: Հիմնականում ընդգրկվում են զոհված, Արցախյան պատերազմում հաշմանդամ դարձած, ծնողազուրկ, բազմազավակ ու սոցիալապես անապահով ընտանիքների 7-13 տարեկան երեխաները:

Այս տարի առաջին հերթափոխը մեկնարկել է հունիսի 19-ին, որին մասնակցել է 70 երեխա: Երկրորդ հերթափոխը կընդգրկի հուլիսի 8-ից մինչև 27-ը ընկած ժամանակահատվածը, որին կմասնակցի 55 երեխա: «Երկրորդ հերթափոխին մարզի երեխաների թիվը 15-ով նվազել է, քանի որ Արցախից նույնպես կմասնակցեն այս հերթափոխին: Անցյալ տարի առաջին հերթափոխին նույնպես նվազել էր, քանի որ սիրիահայեր և ջավախահայեր են մասնակցել», – նշեց մարզպետարանի կրթության բաժնի գլխավոր մասնագետ Վովա Այվազյանը:

Երրորդ հերթափոխը կընդգրկի հուլիսի 27-ից օգոստոսի 15-ը ընկած ժամանակահատվածը, և մարզից կմեկնի 70 երեխա: «Ճամ-

բարային պայմանները լավ են, երեխաները հաճելի ժամանակ են անցկացնում, թեպետ սկզբնական շրջանում դժվարությամբ են հարմարվում: Դժվար հարմարվելու հիմնական պատճառը կարոտն է», – նշեց Վ.Այվազյանը:

Բացի պետությունների հաշվին ճամբարային հանգստից՝ Հայ ավետարանչական ընկերակցությունը Շուշիում կազմակերպում է ճամբար՝ հինգ հերթափոխով՝ յուրաքանչյուրը յոթ օր: Եկեղեցու միջոցներով բակային ճամբարներ են կազմակերպվում Կորիտում, Կապանում, Սիսիանում, որոնց մասնակցում է 60-ական երեխա:

Բակային ճամբար այս տարի նույնպես կկազմակերպվի Քաջարանում երեք հերթափոխով՝ յուրաքանչյուրը՝ 12 օր: Քաջարանի թիվ 1 և 2 միջնակարգ դպրոցներում անցկացվող ճամբարների ամեն հերթափոխին մասնակցում է 130-ական երեխա: Կապանում այս տարի բակային ճամբար չի լինի մշակույթի կենտրոնի վերանորոգման աշխատանքի պատճառով:

Թվով 40 երեխայի հանգիստ կկազմակերպի Հայ օգնության ֆոնդը:

«Գանձասար» ճամբարը վաղուց արդեն չի ծառայում որպես ճամբար, եւ, թերեւս զարմանալի է այն երեւույթը, որ երեք խոշոր հանքարդյունաբերական ձեռնարկություն ունեցող մարզում երեխաների հանգիստը կազմակերպելու վայր չկա: Հուսով ենք, այդ հարցը երբեւէ լուծում կստանա:

Ի դեպ, նշենք, որ Հանքավանի «Լուսաբաց» և «Հասմիկ» ճամբարները նույնպես մասնավոր սեփականություն են, բայց ծառայում են մեր երեխաներին:

ԱՐՄԻՆԵ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՆՈՒՍՏԱՎՈՐՈՒՄ: ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

